אין דער שאך וועלט

פון ד. קרימער
(סעקרעטאר פון איד. שאך קלוב).

קאפאבלאנקא אין דעמפסיס וועגען

ענדליך, נאך א צייט שווייגען, איז אונזער וועלט טשעמפיאן קאפאבלאנקא ארויס מיט לשון. א קליינינקייט, קאפאבלאנקא זאגט אפיציעל, אז ער איז גרייט צו פארטיידיגען זיין טיטול, און דעם ערשטען שאנס גיט ער ניט קיין אנדערען ווי אהרן ניעמצאוויטש פון קאפענהאגען. און אויב ניעמצאוויטש וועט זיינע פאדערונגען כיט קענען נאכקומען. ער וועט ניט קענען צושטעלען צעהן טויזענט דאלאר אין גאלד, דאס איז דר. א. אליעכין, דער רוסישער שאך מייסטער פון פאריז, דער צווייטער צו קענען איהם באגעגענען אויף אויף די זעלבע קאנדיציעס.

האט זיך עס א סומעל געטאן אין דער שאך וועלט, און טעלעגראמען האבען גענומען פליהען צווישען די גרעסטע שאך צענטערס.

קאפאבלאנקאס אנהענגער ציינען אן, איהר זעהט, קאפא איז דער ריכטיגער שאך טשעמפיאן. ער האט קיין מורא פאר קיין טשאלענדזש. אט זעהט!

פאר די יענינע שאך שפיעלער וועלכע כע פאלגען אביסאל נאך די מאנעווערס פון אונזער וועלט טשעמפיאן קאנען דא ווידער זעהען, א ריפלאמאטישען דריידעל פון דעם כיטרען קובאנער, עס איז ווערט צו באטראכטען זיין יעצטיגען ארויסטרים אביסעל קלאהרער:

ניעמצאוויטש איז אהן צווייפעל א פיינער שאך מייסטער וועלכער פאר־נעהמט אן אנגעזעהענעם פלאץ אין דער שאך וועלט, אבער קאפאבלאנקא ווייסט אז אין ניעמצאוויטשען האט ער ניט קיין געפעהרליכען געגנער, זאגאר מיט דעם בריליאנטענעם אליעכין קען זיך קאפאבלאנקא פארמעסטען אויפ'ן שאך ברעט, און ער ווייסט אז ער ריזיקירט ניט פיעל מיט זיין יעצטיגען ארויסטרים. קאפאבלאנקאן פעהלט מיט אויך ווייטער א גרטען אויסוואהל וועלכע זאלען דאך זיין קרוין ניט קענען אוועקנעהמען, שפיעלערס ווי: באנאליובאוו, רובינשטיין, בעטי, שפילמאן, טארטאקאווער און אנד. מיינטערס מיט אינטערנאציאנאלע רעפוטאציעס וועמעס שפיעלען עס שרעקט דאך ניט אפ דעם שטארקען קובאנע ר. פאראן אבער איין מאן וועמען קאפאבלאנקא וועט ניט וואגען אין א מעטש פאר דער וועלט טשעמפיאנשיפ צו באגעגענען, ווייל זיין פארלוסט וואלט גרויס געווען, און דאס איז קיין אנדערער ווי דר. עמנואל לאסקער.

דער עדלער לאסקער קוקט אויף דעם קומענדען קאמף פאר דער וועלט טשעמפיאנשיפ זיכער מיט פאראכטונג. אונטער נאנץ אנדערע באדינגונגען האט ער אמאל פאר דעם טיטול געשפיעלט, מיט אידעא לען אייפער האט לאסקער איבער א פערטעל יאהרהונדערט זיין קרוין פארטיידיגט, און קיין מאל פון זיין טיטול קיין קרעמעל געמאכט, שטענדיג געווען גרייט, קענען יעדער ווירדיגען שונא, אונטער די מענליכסטע קאנדיציעס זיין טיטול צו פאר־טיידיגען.

ווי נוואהדיג גרויס איז דער אונטערשיעד צווישען די צוויי מענשען. וואס זעהען מיר יעצט? קאפאבלאנקא באנוצט זיך מיט זיין מאכט אלעס טשעמפיאן, און פאדערט דערפאר דריזיגע סומען געלט.

ער גיט דיר מענליכקייט צום שפיעלען פארן טיטול וועמען ער וויל, און ניט ווער עס איז באראכטיגט דערצו.

קאפאבלאנקא פארווירקליכט יעצט דאס וואס ער האט אין 1919 אין הייסטינג ארויסגעזאגט, אז א שאך שפיעלער איז באראכטיגט אזוי פיעל פאר א פארשטעלונג זיין געוויהרען קראפט, פונקט ווי א פריץ פייטער פאר א פארשטעלונג פון זיינע מוסקלען.

און זיינע איינענע ווערטער דערמאהנען אונז אין א פאל וועלכער איז שטארק עהנליך אויף דעם אויבען־דערמאהנטען, דאס איז קיין צווייטער ווי דער פארגאנגענער טוטי־דעמפסי מעטש.

דעמפסי, אין כאראקטער ניט ווייט אפשטעהענד פון קאפא'ס, האט אויך פון זיין טיטול א פארדיענסט־קרעמעל געמאכט. יאהרען נאכאנאנד האט ער אין פשוט'ן זין פון וואָרט, פון דעם ספארט וועלט זיך אויסגעלאכט. דעמפסי, פונקט ווי קאפא, האט יאהרען לאנג פארגעסען אז די ספארט וועלט איז פארביטערט קעגען אזא האנדלונג, און ענדליך אין א נארישער מינוט, האט דעמפסי פונקט ווי יעצט קאפא, איינגעווילינט צו א מעטש. יעצט ליגט דעמפסי דורך די ביטערע קלעפ אן אויסגעניכטערטער, און געבליבען איז ער בלויז ביי זיין נארישער האנדלונג.

מיר זעהען ניט קיין בעסערען סוף פאר קאפאבלאנקאן, ווייל ער גיט ניט די מעגליכקייטן צו שפיעלען צום ריכטיגען מייסטער, און ער אונטערשעצט אפט די קרעפטען פון די שוואכערע מייסטערס.

דער קאמף, ווען אנגעהמבאר פון ניעמצאוויטשען, וועט ערשט פארקומען אין א יאהר ארום (אויך דאס פאדערט קאפא). זאל ער אבער ניט פארגעסען, אז אונטערשעצענדיג זיין גענגערס קרעפטען קען ער איבערראשט, ווערען, און אויב ער וויל זיך ניט פארמעסטען מיט דעם וואס איז ווערט דעם טיטול צו טראגען.

מעג ער זיך איינקריצען דאס אלטע ווערטעל, אז: "קיין שונא זאל דיר צו קליין זיין" . . .

אין אידישען שאך קלוב

דער יעהרליכער מיטינג פון אידישען שאך קלוב וועט אפגעהאלטען ווערען זונטאג זיבען אוועגנט אין די קלוב ציממער, אויף 446 ספעדיינא עוועניו (צווייטער שטאק).

עס איז איבעריג צו דערמאהנען, אז זיים דער עזיסטענץ פון קלוב איז דאס פארגאנגענער יאהר, דאס אינטערעסאנטסטער געווען. פאר דער גרויסער צאהל מיטגליעדער איז אהן ספק באוואוסט, אז דער קלוב האט פארטגעשריטען אויף יעדען נעביט, און איז ניט אפשטעהענד פון קיין שאך קלוב אין לאנד. עס וועט דערפאר אינטערעסאנט זיין פאר יעדען צו הערען א באריכט וועגען דעם יאהר טעטיגקייט אין אידישען שאך קלוב.

עס ווערט געלייגט גרויסע האפנונגען אז יעדער מיטגליעד וועט מיטברענגען איין נייעם מיטגליעד.

אידישע נייעס פון יענער זייט ים

אידישער מסור געמשפט

אידען זיינען ווי באוואוסט, רחמנים בני רחמנים, און ווער רעדט נאך, אז מיט א אידען פאסירט אמאל אן אונגליק, דערוועקט זיך דאס געפיהל פון רחמנות אפילו ביי זיינע גרעסטע שונאים.

אבער לעצטענס איז א ביאליסטאקער איד פארמשפט געווארען אויף פיער יאהר געפענגנעס און עס האט זיך ניט געפונען קיין איינער, וועלכער זאל זאגען אז עס איז א רחמנות. פארקעהרט אלע האבען זיך מיט'ן אורטייל געפרעהט און אנדערע באדויערען נאך, וואס ער איז אפגעקומען סך הכל מיט פיער יאהר.

דער נאמען פון דעם "העלד" איז יענקעלע ראזענגארטען, אבער אין שטאדט און אין דער נאנצער סביבה איז ער בעקאנט אונטערען נאמען "יאנקעטשקע".

אין ביאליסטאק האבען אלע געוואוסט, אז "יאנקעטשקע" איז א מענש פון דער אונטערוועלט און קיינער האט מיט איהם קיין מגע ומשא ניט געהאט, אנטקעגען. ווארום יאנקעטשקע האט זיך אנזעצען אויף עמיצען איז שוין יענעס ניט געווען וואס מקנא צו זיין. ער פלעגט איהם דעם "גוטמאָרגען" דארפען טראגען אנטקעגען. ווארום יאנקיטשקע האט זיך געפעגט נוקם זיין און ער האט טאקע ניט איין מענשען אומגליקליך געמאכט.

אזוי איז געווען אין די צאריישע צייטען אזוי איז געווען אין די לעצטע יאהרען "יאנקעטשקע" האט מיט זיין צונג געפעגט אומעטום אנשפארען און ער האט קיינמאל ניט געהאט קיין געוויסענס ביסען.

דער גרעסטער קרבן זיינער פון דער לעצטער צייט איז געווען א געוויסער יצחק קאפלאן, א יונגערמאן א בן־תורה.

דעם דאזיגען קאפלאנס קינדער האבען זיך אמאל א טשעפע געמאכ מיט יאנקעטשקען א קדיש און יאנקעטשקע האט דערפאר פארמרס־ט קאפלאנען ביי דער מאכט, אז ער איז א קאמוניסט און אין דער צייט פון דער באלשעוויסטישער איבווזיע האט ער איבערגעגעבען אין די הענט פון די באלשעוויקעס עטליכע פויליר־שע זעלנער, וועלכע האבען געזוכט ביי איהם שוין.

דער פראצעס האט דעמאלט אויפגערודערט א וועלט — דער הויפט עדות מצד דער באשולדיגונג איז פארשטעהט געווען דער זעלבער "יאנקעטשקע" וועל־בער האט "אויפגעוויזען", אז ער אליין איז א גרויסער "פוילישער פאטריאט" און אין דער צייט פון דער דייטשער אקר־פאציע האט ער ביי די דייטשען אויסגע־קויפט געווארען און עס שפעטער פארקויפט די פאליאקען. אזוי איז אויס אין קאפלאן פאר־משפט געווארען אויף 8 יאהר שווערע טורמע.

דער אורטייל איז שפעטער באשטע־טיגט געווארען אין אלע אינסטאנצען, ניט קוקענדיג אויף דעם, וואס אויף קאפלאנס זייט האבען זיך געשטעלט די אנגעזעהענ־סטע מענשען פון שטארט.

באלד נאכ'ן פראצעס איז יאנקעטש־קע" געווארען ביי זיך א גאנצער תקיף און מען האט נאך פאר איהם אנגעהויבען מורא צו האבען מעהר ווי פריהער. אבער זיין "גדולה" האט לאנג ניט געדויערט.

ווי זאגט מען, דאס קריגעלע געהט אזוי לאנג צום וואסער ביז דער אויער רייסט זיך אפ, און אזוי איז אויך געקומען דער סוף פון "יאנקעטשקע". עס איז באוויזען געווארען וואס פאר א פארשיד־ער איז און ער האט געקראגען זיין פאר־דיענטע שטראף — פיער יאהר שווערע תפיסה פארן פארשפריטען פאלשע געלד באנקנאטען.

ארעסטירט האט מען איהם נאך מיט עטליכע חדשים צוריק אין פיעסק (ביי וואלקאָוויסק) אויף א יריד, וואו ער איז אראפגעגאנגען מעשה פערד סוחר קויפען פערד.

און ער האט טאקע געקויפט א סך פערד, פאר וועלכע ער האט געצאהלט אונגעוועהנליך הויכע פרייזען, ווייפיעל מען האט נאר געבעטען, און באלד אויפ'ן ארט האט ער די זעלבע פערד פארקויפט מיט "פרנסה" אויף "יענער זייט" . . .

דער דאזיגער סארט מסחר איז, פארשטעהט זיך, געווארען פארדעבטיג און נאכדעם, ווי די פאליציי האט איהם פארהאפטען און געפונען ביי איהם א היבש ביסעל פאלשע באנקנאטען, איז ער א גרויסארטיגער באנקעט ווערט פאר דעם צוועק צוגעגרייט, און גלייך נאך די וואהלען פאר בעאמטע, וועט מען זיך קענען אונטערהאלטען אויף א גאנץ פייר־נעם אופן.

דער באנקעט ווערט צוגעגרייט פון:

מרס. ב. ווייס.
מרס. פ. מוטעראה.
מרס. מ. ראָזענטאל.
מרס. באָדענשטיין.
מרס. ס. חפץ.
מרס. ב. לאנדא.
מרס. לעווי.
מרס. שיינער.
מרס. ד. קרימער.

פאטאגראפישע בילדער וועלען ביי די טישען געגומען ווערען. און צום שלוס א סימולטאן שאך פארשטעלונג פון טאראנ־טאר שאך טשעמפיאן איסטמאן.

שאך שפיעלער פון טראנטא, לאזט ניט דורך די פיינע געלעגענהייט. פאר־שרייבט זיך אלס מיטגליעדער. א פיינער, באקוועהם איינגעארדענטער קלוב איז שטענדיג פאר אייך אפען.

בענקס אין אידישען שאך קלוב

נ. וו. בענקס, וועלכ באריהמטער דאמקען שפיעלער, און גוט באקאנטער שאך מייסטער איז זונטאג דעם צעהנטען אקטאבער געווען דער גאסט פון אידישען שאך קלוב, ניט אכטענדיג דערויף וואס זיין קומען איז אויסגעפאלען אום זונטאג וואס האט אונטקעגליך געמאכט פארן קלוב עס צו אנאנסירען זיינען דאך די 3 צי־מערען פון שאך קלוב שנעל אנגעפילט גע־וואָרען מיט אן עולם שאך און דאמקען שפיעלער וועלכע זיינען געקומען זעהן דעם גרויסען מייסטער.

בענקס האט געגעבען א סימולטאן פארשטעלונג, וועלכע האט געהאלטען גע־שפאנט און צו דערזעלבער צייט. דאך אכטזעהנ די גרויסע צאהל צושויער, שפי־לענדיג קעגען 12 שאך טישלעך, האט ער אין דער זעלבער צייט געשפיעלט קעגען 3 דאמקען טישלעך בלינד. די לעצטע 3 זיינען געווען אין א באזונדער צימער און מ. סיס, שאך רעדאקטאר פון דער "טע־לעגראם" איז דער "רעפערי" געווען. דעם עולם האט שטארק אמוזירט צו זעהן, ווי בענקס, שפיעלענדיג די דאמקען שפיעלער בלינד האט 3 מאל קארעגירט דעם רע־פערי, און איהם איבערצייגט אז ער ניט ניט אן די ריכטיגע צוגען.

פון די 12 שאך טישלאך האט ער 8 געוואונען און 4 רעמי געמאכט. די רע־מיס זיינען אויסגעפאלען צו דר. ב. לאנ־דא, זש. לערער, ב. בלוטין, און ס. סאראפ.

פון די 3 דאמקען טישלעך האט ער 2 געוואונען און מיט מ. גאלד רעמי געמאכט.

עס איז דא ווערט צו באמערקען, אז בענקס וועלכער איז וועלט באריהמט דורך זיין דאמקען שפיעלען, גיט לעצטענס זיך אפ מעהר מיט דער שאך שפיעל, איינ־פאך דערפאר, ווייל די דאמקען שפיעל איז כמעט ווי אויס געשפיעלט.

שיקאגא קעגען לאנדאן

שאך ליעבהאבער פון גאר דער וועלט ווארטען מיט אומגעדולד אויף שבת נאוו, דעם 6־טען ווען א קייבעל־מעטש צווישען לאנדאן און שיקאגא וועט צושטאנד קו־מען.

15 יאהר זענען פאראיבער זייט דער לעצטער קייבעל־מעטש איז פארגעקומען, ווען די ענגלישע זיינען די זיעגער ארויס קעגען דער אמעריקאנער טיעם. אויך דא־מאלס איז דער מעטש מיט גרויס אינטע־רעס נאכגעפאלגט געווארען פון דער שאך וועלט, און קיין וואונדער, וואס יעצט, נאך 15 יאהר צייט ווערט דער מעטש אויס־געגומען מיט א פיעל גרעסערען אינטע רעס.

די שפיעל וועט זיך אנפאנגען אין לאנדאנער וועסטמינסטער זאל 2. דעם זיינער נ. מ. און וועט אנהאלטען ביז 11 אין אוועלס. מיט איין שעה איבעררייס פאר מיטאג, און שיקאגער האמיל־טאן קלוב וועט די צייט אויספאלגען זייגער 9 אין דער פריה ביז 6 נ. מ.

די טעם שפיעלער באשטעהען פון 6 אויף א זייט. פאר לאנדאן וועט שפיע־לען: ר. פ. מיטשעל, ב. זיענהיים, וו. ווינ־טער, י. סערזשאנט. וו. בערנער און י. גאלדשטיין.

פאר שיקאגא וועלען די שפיעלער זיין: עד. לאסקער, ס. פאטאר, ל. אי־סאקס, ה. האלבאום, א. פראנק און טש. פיליפס.

עס איז צום ערווארטען א שטארקען קאמף צישען די 12 געקליבענע שפיעלער, און טראץ דעם וואס איינינג פון די שי־קאגער זיינען אונז נעהענטער, שיינט דאך אז די ענגלישע האבען א בעסערען אויסוואהל אין דער יעצטיגער טעם.

ווי אזוי עסט איהר ווייץ?

איהר מוזט עסען אביסעל ווייץ יעדען טאג —עס איז אייער נויטווענדיקייט פון לעבען —אבער ווי אזוי עסט איהר עס? עס דארף זיין די גאנצע ווייץ, ניט בלויז דער קראַ־מאל אין צענטער אין דעם ווייץ קערענ־דעל וואס מיר רופען אן „ווייסע מעהל", די מינעראל זאלצען און ווייטאמינס וואס זענען אזוי נויטיג פאר דעם געזונט און נארמאלען וואוקס וויקלען איין איז זעקס הייטלאך דעם ווייץ קערענדעל. זיי זענען אלע אין SHREDDED WHEAT שרעדעד ווהיט און איז א פארדייבארער פארמע. יעדער שרעד ווערט געבאקען קרוכלע און ברוין. עס איז נאך קיינמאל ניט געקוننען קיינעם צו פארבעסערען אדער אפילו מאכען אזוי גוט ווי עס איז אונזער שרעדינג מעטאדע וואס מאכט דעם גאנצען ווייץ קערענדעל בא־טעמט און לייכט צו פארדייען. עסט עס מיט מילך אדער אלס א הייסען מאכל געמאכט דורך קאכען די ביסקיטס אין וואסער אדער מילך אויסגעצייכענט פאר קינדער ווען געווא־רימט און באשמירט מיט פוטער.

מעהר שפייז פאר ווייניגער געלט

קי'ס מכלומרשטע פרוי און געקומען אזוי ארום מיט איהם קיין ווארשא.

דערנאך איז זי פון איהם אוועק און העבער 5 יאהר האט ער זי פאר די אויגען ניט געזעהען. זי איז געווען אנגעשטעלט אלס טעלעפאניסטין אויף דער צווישען שטאדטישער טעלעפאן סטאנציע, און איז לעצטענס געווארען רעדוצירט פון איהר אפסטען און געזאלט בלייבען אהן מיטלען צום לעבען.

דאקטאר פענקאפלאווסקי באשטע־טיגט, אז זי איז ניט געווען געשמדט. זי איז געווען און געבליבען א אידישע. ער איז גרייט דאס צו באשטעטיגען אפילו שריפטליך. דאדיבער האט ער זיך גע־ווענדעט צום "חסד של אמת" מען זאל זי מקבר זיין אויפ'ן אידישען בית עלמין.

דער מת איז 26 שעה אפגעלעגען אויפ'ן הויף און דערנאך אפגעפיהרט גע־ווארען אין פראוועקטאריום. ערשט היינט דארף דער ראבינאט דעצידירען, צו זאל מען דעם מת מקבר זיין אויפ'ן אידישען בית־עלמין אדער ניט.

דאס שיקעלדיגע ווייבעל און די מוטער פון דריי קינדער

אין ווארשאווער בית־דין שטוב, האט זיך לעצטענס אפגעשפיעלט א טראגישער זאך, וואס האט ארויסגערופען טרערען ביי אלע אנווזענדע.

קיינער פון די רבנים איז נישטא. עס געפינען זיך בלויז א פאר זייטיגע מענ־שען, און אט פאר די דאזיגע זייטיגע מענשען טענה'ן זיך אויס צוויי ווייבער פון איין מאן מיט 3 אומגליקליכע קינ־דערלאך.

אברהם וויקאווסקי פון געבענשטען הויף מילא 51 האט מיט 17 יאהר צוריק חתונה געהאט מיט א פרוי און זי האט שוין פון איהם 3 קינדערלאך. א מיידעלע פון א יאהר 11, א אינגעלע פון 6 יאהר און א מיידעלע פון 3 יאהר.

ביז מיט 3 יאהר צוריק איז געווען שלום ושלוה. נאר דער שטן האט געוואָלט, אז עפעס א מויד, א שווארצע, א שיקעלי־דיגע זאל איהם פארדרעהען א קאפ און ער האט אנגעהויבען מיט איהר צו ווערען א נאנצער מחותן.

זומער־צייט פלעגט ער מיט איהר פאהרען קיין ציעטאציעס, וואו זיי פלע־גען האנדלען און "לעבען" צווישען זיך, ווינטער דאנענען פלעגט ער זיך אומ־קעהרען צום ווייב און קינדער.

האט דאס ווייב געזעהען, אז עס איז ניט קיין הבלית, דאס איהר מאן זאל האב־בען א "זומערדיגע ווייב" באזונדער און א "ווינטערדיגע ווייב" באזונדער — האט האט מיט דעם שיקעלדיגען מיידעל למזל ולהצלחה.

איז דאך שוין דאכט זיך גוט און וואויל, נעהט אבער אוועק א פרישער זר־מער. אברהם קומט צוריק פון ציעכאצ־נעק און האט ניט וואו צו שלאפען. קומט ער צוריק צום ערשטען ווייב מיט די קינ־דערלאך און בעט זיך איין, מען זאל איהם לאזען ביי די קינדער.

טענה'ן די שכנים אז ער טאר ניט זיין מיט דער אפגעגט'ער ווייב אונטער איין דאך.

וואס זשע טוט הער רב אברהם? קלעהרט ער ניט לאנג און איז מקרש צו־ריק דאס ערשטע ווייב.

האט ער שוין אפיציעלע, על־פי־דינ־ענדיגע צוויי ווייבער.

טענה'ט יעדע פון זיי, אז זי איז דאס אמת'ע ווייב און אז די צווייטע איז די "פלגש".

און ווירקליך: ביימאנ איז ער ביים שיקעלדיגען ווייב און ביינאכט ביי זיינע קינדערס מאמען.

ריסט מען זיך ארום אין די נאסען, איינער דער צווייטער קריכט מיט די נעגעל אין פנים אריין און דער נעבענ־טער הויף אויף מילא 51 שטעהט אויף קעפ.

שמחת תורה האבען די שכנים פון מילא 51 אנגערעדט דער ווייב נומער 1, זי זאל איהם ניט לאזען נעכטיגען ביז ער וועט ניט איינמאל פאר אלע מאל אן ענ־דע מאכען מיט'ן שיקעלדיגען ווייבעל, וואס געהט געשווירען "אלא גרסאן" און שיט מיט טויטע קללות, עס זאל פאלען אויף וויסטע פעלדער.

און ווי אזוי דער הער אברהם האט זיך ניט געוואלט אונטערגעבען, האט מען איהם אונטערגעהאקט די אויגען און נאך היינט האט ער די בלויע שניאפעס.

האט ער זיך מיישב געווען:

אוים מיט די ווייבער! ביידען אפ־גט'ן און פטור . . .

שפעטער, ווען ער וועט זיין גע'נט, וועט ער זיך אויסקליבען, וועמען פון זיי צו נעהמען צוריק פאר זיין ווייב.

שלעכט איז נאר מיט דער יונגער ווייבעלע נומער 2.

זי האלט אין איין דראהען, אז נישט בלויז, וואס זי וועט זיך מיט איהם, מיט אברהם'ען אפערבענען, נאר זי וועט אויך נקמה־נעהמען אן זיינע דריי קינדער...

שטעהט מען אין ראבינאט און מען רייסט זיך ארום. די שיקעלדיגע איז ביי זיך זיכער, אז ווען אברהם וועט ביידען אפגט'ען וועט ער סוף כל סוף צוריק מיט איהר חתונה האבען.

טענה'ט אבער ר' דן:

"אומזיסט גט מען ניט. אויב עס וועט דיר אנקומען אזוי לייכט דאס גט'ן זיך וועסטו מיר יעדע פאר טעג קומען מיט אנדערע ווייבער, אז דו וועסט צאה־לען וועסטו שוין זיין אנגעלעהרענט".

וואס זשע טוט מען, אז עס איז קיין געלד ניטא? שלעפט אראפ די שיקעל־דיגע איהר קדושין־רינגעל פון פינגער און בעט זיך רחמים: נאט אייך א משכון אבי זאל ער גט'ן. אבער ביידע צוזאמען.

די דריי קינדערלאך, וואס ווייסען נעבאך ניט וואס מען וויל פון זיי האבען, און וואס דאס שיקעלדיגע ווייבעל וויל ווייסט אויס דיזען קופען און שיקט איהם צו אונז הייגט מיט אייער נאמען און אדרעס

Kellogg's ALL-BRAN

ביסקט שיקט מיר מרר א פרעבע פעקעדזש פון אייער קעלל־אנג'ס אלל־ברען צוזאמען מיט די איר פארבאצאיג אין מיין שפאר רעגען דער בעדיינונג פון אלל־ברען פאר א נישען געזונט און ווי איר קען אויסהיטען זיך פון פערשטאפונג.

נאמען.....
אדרעס.....
Jewish.....

Kellogg Company
London, Canada

ווייסט איהר אז — קעלאנג'ס אלל־ברען האט א זיכערע ערלייכטערונג פון פערשטאפונג?

אויב איהר ווייסט פון פערשטאפונג אויב פערלירט נים קיין צייט אין נעהמען פילען, אפטרייב וואסערען. קענדיס פארר אנדערע דראגס. די ניפטען וואס קומען אריין אין אייער קערפער וועלען רואיגיר־ען אייער בעזונט. איהר מוזט גע־ברויכען א נאמיליכען מיטעל אויף באפרייען זיך פון דיזעער שראנקהייט.

קעלאנג'ס אלל־ברען לערינט אויס די גע־דערים און ריינינגט זיי אויס. דאס פרייבט אורויס די ניפטען וואס קליבען זיך אן אין אייער קערפער. דאס מאכט דעם שטודענט נאמיליך און רעגעלמעסיג. קעלאנג'ס אלל־ברען איז אינטראסירט אין פערשריבען פון דאקטוירים אינערהאל וויל זיי ווייסען אז דאס טהוט אויף די אדרעסס. פהיילווייזע רעזולטאטען. קעלאנג'ס איז 100% ברען און ווירקזאם און ריכטיג.

קעלאנג'ס אלל־ברען איז אבסאלוט כשר אונטער די השגחה פון הרב יעקב איסקאלסקי.

ווען מען עסט עס רעגעלמעסיג איז קעלאנג'ס אלל־ברען גאראנטירט צו געבען שטענדיגע ערלייכטערונג אין די כראנישע פעלע פון פער־שטאפונג, אדער אייער נ־אסער וועט צוריקקהרען אייער נעלר. דאס ברענגט זיכערע רעזולטאטען ווייל דאס איז אלל־ברען. בלויז אלל־ברען קען עס אויפטאה.

עסט אפטענינגסטענס צוויי עסלעפעל פעליך — אין כראנישע פעלע מיט יערען פאלייס. עסט עס מיט מילך אדער קרים אדער עפעטיש מיט אנדערע נעמאכטע אדער ניט־נעמאכטע פירעלעס. פרובירט עס מיט די פיעלע פאר־שריפטען וואס ייערען אנגעגעבען אויפ'ן פע־קערזש. אבער פאנגט אן עסען קעלאנג'ס אלל־ברען היינט. און זאל יעדער מיטגליעד פון אייער פאמיליע עסען עס. ביי אלע נראסערס אין דויטשען און נרינגס פעקערזש. אבער זיים זיכער אז דאס איז קעלאנג'ס. סערווירט אין אלע האטעלען און רעסטאראנטס.

קעלאנג'ס אלל־ברען איז אין אבסאלוט כשר אונטער די השגחה פון הרב יעקב איסקאלסקי.

ארבייטער נייעס פון ארץ ישראל

אן עלעקטרישע באהן אויף דעם הר־הכרמל

עס ווערען געמאכט די פארבעריי־טונגען צום בויען פון אן עלעקטרישער באהן פון חיפה אויפ'ן הר־הכרמל. אויף איינע פון די לעצטע זיצונגען פון חיפה'ר שטאדט־ראט איז די פראגע באהאנדעלט געווארען און עס איז באשלאסען געווארען אפצוגעבען די קאנצעסיע אויף דער באהן דער עלעקטרישער געזעלשאפט (רוטענ־בערגס קאנצעסיע). אין צוזאמענהאנג מיט'ן בויען פון דער באהן וועט נויטיג שטארט טייל "הדר־הכרמל" ביז אויפ'ן זיין צו בויען א נייעם שאסיי פון דעם באנרג. דער שאסיי וועט באטרעפען אן ערך 10 טויזענט פונט.

לויט דעם פארשלאג פון דער רעגיע־רונג האט די חיפה'ער שטאדט־פארוואל־טונג באשלאסען צו אסיגנירען פאר דעם צוועק 2 טויזענט פונט. אויסער דעם וועל־לען אנטייל נעהמען די שכונה "הדר־הכרמל" מיט 15 הונדערט פונט. הכשרת הישוב מיט 2 טויזענט פונט. די שכונה "אחוזת שמואל" גיט טויזענט פונט און די אראבישע שכנים 15 הונדערט פונט. עס פיהרען זיך אויף אונטערהאנדלונגען מיט דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע וועל־גען הלואות פאר די דערמאהנטע געזעל־שאפטען, וואס זאל מעגליך מאכען דעם באלריגען צוטרעטען צו דער ארבייט.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בויען פון דער עלעקטרישער באהן האט די געזעל־שאפט הכשרת הישוב באשלאסען פאר־לענגערען דעם שאסיי וואס זי בויט אויף דעם הר הכרמל און אסיגנירט צו דעם צוועק נאך טויזענט פונט.

די הילפס־טעטיגקייט פאר די ארבייטסלאזע אין תל אביב

די לעצטע זיצונג פון יפו'ער ארבייי־טער ראט (מועצת פועלי יפו) איז געווען געווידמעט דער פראגע פון דער הילפס־טעטיגקייט לטובת די ארבייטסלאזע חברים.

פון באריכט ווערען מיר געוואר אז אנהויבענדיג פון חודש יאנואר ביז יוני איז אריינגעפלאסען פון בערך צוועלף הונדערט חברים א סומע פון קארנג 13 הונדערט פונט. חוץ דעם האט א באריי־טענדע צאהל ארבייטער אנטייל געגעבען אין דער אקציע מיט ארבייטס־טעג ממש.

אין דער הילפס־טעטיגקייט האט זיך באטיילינט די ציוניסטישע עקזעקוטיווע מיט א סומע פון 3380 פונט.

די תל אביבער שטאדט פארוואל־טונג מיט 9 הונדערט פונט. א. א. וו.

צוזאמען איז אריינגעפלאסען אין דער קאסע פון דער קאמיסיע אריבער 7 טויי־זענט עגיפטישע פונט.

די געלט איז אויסגעגעבען געווא־רען אויף ארגאניזירען פארשיעדענע אר־בייטען פאר ארבייטסלאזע און א טייל פון די געלד מיטלען אויף ארויסגעבען הלואות צו ארבייטסלאזע.

ליידער אבער, צוליעב דער באגרע־ניצקייט פון די געלד־מיטלען, איז די סומע, וועלכע עס באקומט יעדער אר־בייטסלאזער א קליינער. עס איז דאך־ר־בער באשלאסען געווארען, אנגעהמען אלע נויטיגע שריט כדי צו פארגרעסערען דעם קרייז אנטיילנעהמער אין דער הילפס־ארבייט.

עס איז צו באצייכענען אז אויסער די ארבייטער־קרייזען איז מצד פון דעם ישוב קיין שום זאך ניט געטאן געווארען צו העלפען די ארבייטס־לאזע.

אין די באשלוסען פון דער זיצונג ווע־רען באצייכענט די אנשטרענגונגען וואס זיינען געמאכט געווארען מצד דער ציו־ניסטישער עקזעקוטיווע, תל אביב'ער שטאדט־ראט און סולל־בונה צו פארגרעס־נערען די ארבייטסלאזיגקייט.

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע איז באר־ייט צו פארדאפלען און פארדרייפאכען איהר אנטייל, אויב נאר עס וועלען גע־פונען ווערען די מעגליכקייטען אויסצונו־צען די געלט אין א פארם פון פראדוק־טיווע ארבייטען.

מאגען קראנקהייט זויערקייט געז, געז אונפארדייאונג

"פעיפס דייעפעפסין", איז די שנעל־סטע, זיכערסטע היילונג פאר אומפאר־דייאונג, נעזען פלאטולענס, האר־ברע־ענניש, זויערקייט, אויפרעגונג אדער מא־גען־אונארדנונגען פאראורזאכט דורך זויי־ערקייט. עטליכע קייבלעטס ניבען כמעט באלדיגע מאגען־הילף. פארבעסערט אייער מאגען און פארדייאונג ארצט פאר עט־ליכע טעגט. דראגיסטען פארקויפען מי־ליאנען פעקלאך.

מעהר שפייז פאר ווייניגער געלט

איהר מוזט עסען אביסעל ווייץ יעדען טאג —עס איז אייער נויטווענדיקייט פון לעבען —אבער ווי אזוי עסט איהר עס? עס דארף זיין די גאנצע ווייץ, ניט בלויז דער קראַ־מאל אין צענטער אין דעם ווייץ קערענ־דעל וואס מיר רופען אן „ווייסע מעהל", די מינעראל זאלצען און ווייטאמינס וואס זענען אזוי נויטיג פאר דעם געזונט און נארמאלען וואוקס וויקלען איין איז זעקס הייטלאך דעם ווייץ קערענדעל. זיי זענען אלע אין SHREDDED WHEAT שרעדעד ווהיט און איז א פארדייבארער פארמע. יעדער שרעד ווערט געבאקען קרוכלע און ברוין. עס איז נאך קיינמאל ניט געקוننען קיינעם צו פארבעסערען אדער אפילו מאכען אזוי גוט ווי עס איז אונזער שרעדינג מעטאדע וואס מאכט דעם גאנצען ווייץ קערענדעל בא־טעמט און לייכט צו פארדייען. עסט עס מיט מילך אדער אלס א הייסען מאכל געמאכט דורך קאכען די ביסקיטס אין וואסער אדער מילך אויסגעצייכענט פאר קינדער ווען געווא־רימט און באשמירט מיט פוטער.

מעהר שפייז פאר ווייניגער געלט

די לעבענס טראגעדיע פון א אידישער פרוי און איהר טראגישער סוף

דער ווארשאווער "היינט" דער־צעהלט פאלגענדעס:

דאנערשטאג דעם ערשטען סוכות האט די בעאמטין אמאליע פעקאסלאוו־סקא אין ווארשא זיך ארויסגעוואָרפען פון א פענסטער אויפ'ן הויף און איז דער־הרגען געווארען אויפ'ן ארט.

צוערשט האט מען געמיינט, אז זי איז א קריסטין ווייל מען האט זי געהאלי־טען אלס די פרוי פון דר. פענקאסלאווסקי וועלכער איז אנגעשטעלט אין דער קראנ־קען קאסע.

ער איז געווען אין רוסלאנד און דארט זיך באקאנט מיט דער זעלבסטמער־דערין, מיט וועלכער ער זאל האבען גע־שטעלט א ציווילע חופה. נאך דעם אנ־קומען קיין פוילען זאלען זיי זיך האבען פארגאנדערגענאנגען און זי האט די לעצ־טע פינף יאהר געלעבט געשיעדען.

דר. פענקאסלאווסקי שטעלט אבער די זאך גאנץ אנדערש פאר.

ווי ער גיט איבער, האט ער זיך מיט איהר באקאנט אין קיעוו, ווען דאס פוילי־שע מיליטער האט אין יאהר 1920 פאר־נומען קיעוו, איז דר. פענקאסלאווסקין צוגעטיילט געווארען א שפיטאל, און דארט האט ער געטראפען אן אנטען אלס פעלדשערין פריילין קלוגער. די האבען זיך באפריינדעט. ווען דאס פוילישע מי־ליטער האט פארלאזט קיעוו, איז ער אפ־געפאהרען קיין ווארשא. זי האט מורא געהאט פאר די באלשעוויקעס צו פאר־בלייבען ווייטער אין קיעוו, דעריבער האט זי זיך פארשריבען אלס דר. פענקאסלאווס־קי'ס מכלומרשטע פרוי און געקומען אזוי ארום מיט איהם קיין ווארשא.

דערנאך איז זי פון איהם אוועק און העבער 5 יאהר האט ער זי פאר די אויגען ניט געזעהען. זי איז געווען אנגעשטעלט אלס טעלעפאניסטין אויף דער צווישען שטאדטישער טעלעפאן סטאנציע, און איז לעצטענס געווארען רעדוצירט פון איהר פאסטען און געזאלט בלייבען אהן מיטלען צום לעבען.

דאקטאר פענקאפלאווסק